

Turvalisema ööelu põhimõtted

Head ettevõtjad ja ürituste korraldajad

Hoolimata järjepidevast teavitamisest uimastite, sealhulgas alkoholi tarvitamise kahjulike mõjude kohta, on nende kasutamine peokeskkonnas laialdaselt levinud. Seda kinnitab ka Tervise Arengu Instituudi statistika – iga kolmas eestlane on vähemalt korra elus proovinud mõnda narkootilist ainet, noorte seas on näitaja veel kõrgem. Narkootikumide, eriti kanepi ja kokaiini, laia levikut kinnitavad viimastel aastatel TAI ja Justiitsministeeriumi tehtud reoveeuuringud. Lisaks püsib juba mitmendat aastat Eesti narkootikumide ja alkoholi tarvitamisest põhjustatud surmadega Euroopa tipus. Igal aastal jõuavad avalikkuseni juhtumid, mil mõni noor sureb üledoosi, upub alkoholijoobe tõttu või külmub koduteel surnuks.

Nii alkoholi kui narkootikumide tarvitamine, eeskätt noorte seas, nõuab tegutsemist. Ministeeriumid jätkavad tõenduspõhiste ennetustegevustega. Ja kahtlemata tuleb kahjude vähendamisega tegeleda seal, kus alkoholi ja narkootikumide tarvitamise tõenäosus on tavapärasest suurem. Hukkamõist, karistusega hirmutamine ja riskide pisendamine ei too kaasa oodatud tulemusi. Selle asemel peab pakkuma tuge ja tõendatud ennetusmeetmeid. Inimesed peavad julgema küsida ja saada vajalikku abi ning nõu. Siinkohal saate oma panuse anda ka teie – palun pakkuge turvalist ja hoolivat peokeskkonda, et ükski noor ei kaotaks oma elu.

Mida teha selleks, et luua turvalisem ja ohutum keskkond?

Väga oluline on pöörata tähelepanu keskkonna kujundamisele, mis soodustab paremate valikute tegemist. Arvestades alkoholi ja uimastitega kaasnevaid riske, on ettevõtjatel ja peokorraldajatel suur vastutus oma klientide turvalisuse tagamisel. Kuigi iga inimene vastutab enda käitumise eest ise, tuleb arvestada, et alkoholi ja narkootikumide tarvitamine muudab inimese otsustusvõimet ja paneb teda võtma suuremaid riske. Seepärast peab iga peokorraldaja endalt küsima, kas ta on loonud külastajatele keskkonna, mis soodustab paremate valikute tegemist, vajadusel abi küsimist ja selle pakkumist. Läbimõeldud füüsiline keskkond ja töötajate teadmised ning oskused on seejuures võtmetähtsusega.

Töötajate koolitamisel on oluline, et nad oskaksid ja julgeksid sekkuda. Seni on levinud praktika, et teenindajad õpivad töö käigus ja lähenevad erinevatele olukordadele

loominguliselt. Siiski on ürituse korraldaja või ettevõtja kohus luua vastutustundliku teeninduse raamistik, leppida töötajatega kokku ühtsetes reeglites ja anda nii teenindajatele kui turvatöötajatele selged juhtnöörid erinevates olukordades käitumiseks.

Näiteks on vajalik, et töötajatel oleks esmased oskused, kuidas vältida alkoholi üleserveerimist nähtavate joobetunnustega inimestele. Alkoholi üleserveerimisest põhjustatud vägivald (sh seksuaalvägivald) ja õnnetused on tagajärjed, millega tegelevad igapäevaselt nii politsei kui ka tervishoiuteenuse osutajad. Igal aastal hukkub seetõttu inimesi, kelle surma oleks saanud ennetada. Töötajad peavad oskama hinnata kliendi seisundit ja seda, kuidas järgmine müüdud alkoholne jook tema käitumist või toimetulekut muudab. Olenemata sellest, kas joove on alkoholist või narkootikumidest, aitab õigel hetkel alkoholi müügist keeldumine vähendada ka uimastite segatarvitamisest põhjustatud terviseriske.

Üritusele sisenemisel peab olema tõhus turvakontroll, kuid seda ei tohi kasutada hirmutamisenä. Läbimõeldud ja selged reeglid koos turvakontrolliga on üks võimalik viis ohtlike olukordade ennetamiseks. Selle üks eesmärk on tagada vanusepiirangust kinnipidamine, et tõkestada alaealistele alkoholi kättesaadavus. Selleks, et tagada alkoholi mittejäudmine alaealistele, tuleb vanust kontrollida uksele või ürituse sissepääsu juures ja ka vahetult enne alkoholi müümist.

Turvakontrolliga saab vältida ka joobes või agressiivsete inimeste sisenemist peosalale, kus nad võivad ohtu seada nii ennast kui teisi. Lisaks aitab see hoida peosalast eemal inimesed, kes võivad olla huvitatud suuremate koguste narkootiliste ainete sisseviimisest.

Siinkohal tuleb meeles pidada, et liialt kontrollivate meetmete puhul on alati risk, et inimesed ei julge uimastitega seoses abi paluda või nende tarvitamist tunnistada. Selleks, et inimesed oleksid avatumad abi otsima, on soovitatav ürituste eel või selle ajal edastada kahjude vähendamise seotud sõnumeid ja julgustada neid vajadusel abi otsima.

Oluline on oma meeskonnaga hinnata uimastite ja alkoholi tarvitamisega seotud riske ning läbi mõelda, kuidas neid maandada. Tähelepanu tasub pöörata järgmistele küsimustele:

- Kuidas tagada tasuta vee hea kättesaadavus ja suunata pidulisi vett jooma?
- Kuidas suurendada teenindajate oskusi alkoholimüügist keeldumiseks märgatavas joobes inimestele?
- Kuidas ennetada jookide mürgitamisi ning aidata neid, kelle jooki on mürgitatud?
- Kas peol on ala, kus saab vajadusel toibuda või puhata?
- Kas peosalal saab temperatuuri reguleerida ja õhku on piisavalt?
- Kas esmaabi meeskond on hästi varustatud ning tunneb uimastite mõjusid ja kahjusid?
- Kuidas julgustada inimesi endale või oma sõbrale abi küsima?
- Kas kasutada koolituse saanud kahjude vähendamise teenuse meeskonna (näiteks Õhaldjate) abi?

- Kuidas tagada inimeste turvalisus festivali parkla- ja telkimisaladel?
- Kuidas aidata kaasa sellele, et inimesed peolt turvaliselt koju jõuaksid?

Turvalisuse loomine algab meist endist, vastutustundliku ettevõtja rolli ei saa siin alahinnata. Tihti on võimalik lihtsate sekkumisviisidega või ennetustegevuste laiendamisega päästa inimeste elusid. Riik rakendab programmi „[Teadlikult turvalisem](#)“. Ettevõtjate roll on luua inimestele keskkond, kus oma käitumist on lihtsam kontrollida, rakendades turvameetmeid ja koolitades oma personali ohtude ennetamiseks ning haldamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
 Riina Sikkut
 terviseminister

Lisaadressaadid:
 Eesti Ööelu Liit
 Avalike ürituste korraldajate liit
 BGM Management
 Eesti Hip Hop Festival
 Võnge Festival
 PS Music Agency
 Sihtasutus Tartu 2024
 Saund 2024
 I Land Sound Festival
 Sky Management
 United Animals
 Punk & Rock Festival
 Chainz Fest
 Rakvere Funkfest
 Viru Folk
 Festival KÕU
 Simple Session
 Station Narva
 Noorte Oma Räpifestival
 Suvepeod Events
 Sugarland Entertainment
 Kanepifestival
 Treski muusika- ja inspiratsioonifestival

Anette Mäletjärv
Anette.Maletjarv@sm.ee